

عوامل‌های شخصیتی به عنوان پیش‌بینی‌کننده افسردگی و رضایت از زندگی

دکتر منصور بیرامی^۱، حسین قلی زاده^۲

تاریخ دریافت ۸۹/۱۱/۱۰، تاریخ پذیرش ۹۰/۱/۱۷

چکیده

پیش زمینه و هدف: رابطه بین شخصیت با افسردگی و رضایت از زندگی مدت‌هاست که مورد توجه پژوهش‌گران است. هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی بر اساس مدل پنج‌عاملی شخصیت، با علائم افسردگی و رضایت از زندگی است.

مواد و روش کار: طرح پژوهش حاضر از نوع علی - مقایسه‌ای بود. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه آزاد شهرستان مرند در سال تحصیلی ۸۸-۱۳۸۷ بودند که از بین آن‌ها ۲۰۰ نفر به صورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. آزمودنی‌ها به پرسش‌نامه‌های افسردگی بک، آزمون شخصیتی نئو - فرم کوتاه و مقیاس رضایت از زندگی پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌های پژوهش از آزمون همبستگی و رگرسیون چند متغیره استفاده شد.

یافته‌ها: ارتباط معنی‌دار مثبتی بین عامل روان‌رنجوری با افسردگی مشاهده شد ($r=0/85$; $p<0/01$). همچنین برون‌گرایی، دلبپذیر بودن و با وجدان بودن با علائم افسردگی رابطه منفی داشتند (به ترتیب: $-0/58$ ، $-0/44$ و $-0/29$). عامل‌های روان‌رنجوری و برون‌گرایی قادر بودند ۷۸ درصد از واریانس افسردگی را تبیین کنند. از سوی دیگر رضایت از زندگی با روان‌رنجوری رابطه منفی ($-0/41$) و با برون‌گرایی، دلبپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه مثبتی داشت (به ترتیب: $0/33$ ، $0/25$ و $0/17$). عامل‌های روان‌رنجوری و برون‌گرایی قادر بودند ۲۰ درصد از واریانس رضایت از زندگی را تبیین کنند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان دادند که عامل‌های شخصیتی را می‌توان به عنوان یکی پیش‌بین‌های افسردگی و نیز رضایت از زندگی در نظر گرفت.

کلیدواژه‌ها: شخصیت، افسردگی، رضایت از زندگی

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیست و دوم، شماره دوم، ص ۹۸-۹۲، خرداد و تیر ۱۳۹۰

آدرس مکاتبه: تبریز، دانشگاه تبریز، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، گروه روان‌شناسی تلفن: ۰۴۱۱-۳۳۵۶۰۰۹

E-mail: Dr.Bayrami@yahoo.com

مقدمه

رضایت زندگی را در فرهنگ‌های مختلف بررسی کنند. نظریه‌های روان‌شناختی در مورد رضایت از زندگی بر پایه تاکید آن‌ها بر موارد تاثیرگذار به دو گروه تقسیم می‌شوند: الف) نظریه پایین - بالا (بیرونی/موقتی) ب) نظریه بالا-پایین (صفات درونی و فرایندها) (۱). بر اساس نظریه پایین - بالا، رضایت از زندگی عبارت است از مجموعه‌ای از لحظات لذت بخش. تاکید این نظریه بر تاثیر تجارب و رویدادهای زندگی بر رضایت از زندگی می‌باشد، در حمایت از این نظریه پژوهش‌ها نشان داده‌اند تجربه لحظات لذت بخش با رضایت بیشتر از زندگی ارتباط دارد (۴). در مقابل بر اساس نظریه بالا - پایین رضایت از زندگی یک فرد به طور گسترده تحت تاثیر پس‌زمینه‌های رشدی فرد

بهبودی ذهنی^۳ عموماً با وجود غلبه عاطفه مثبت بر عاطفه منفی و نیز رضایت کلی از زندگی تعریف می‌شود (۱). رضایت از زندگی را می‌توان به عنوان اساسی‌ترین مولفه بهزیستی ذهنی در نظر گرفت. رضایت از زندگی به یک فرایند قضاوتی - شناختی اشاره دارد (۲) که در آن افراد کیفیت زندگی خود را بر اساس مجموعه‌ای از ملاک‌ها ارزیابی می‌کنند (۳). اگرچه اشخاص مختلف در زمینه مولفه‌های مهم یک زندگی خوب از قبیل سلامت و روابط موفق با یکدیگر توافق دارند، اما به این مولفه‌ها وزن‌های متفاوتی می‌دهند (۲). به لحاظ اهمیت این موضوع، پژوهشگران سعی کرده‌اند تا متغیرهای مرتبط و نیز پیش‌بینی

^۱ دانشیار روان‌شناسی، دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه تبریز

^۳ subjective well-being

رنجوری^۸ ارتباط مثبت معنی‌دار؛ و دلپذیربودن^۹ ارتباط منفی معنی‌دار با افسردگی جزئی دارند. در حالی که ارتباط روان رنجوری با افسردگی در اغلب تحقیقات نشان داده شده است (۱۲)، برخی از پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهند که برون‌گرایی هم در نمونه‌های بالینی (۱۲)، و هم در نمونه‌های غیربالینی (۱۳)، رابطه‌ای منفی با افسردگی دارد. چيوکوتا و استیل (۱۴)، در مطالعه‌ای که بر روی نمونه دانشجویی انجام دادند، دریافتند که دانشجویانی که افسردگی بالایی دارند، در دو عامل روان رنجوری و انعطاف‌پذیری^{۱۰} نیز نمره بالایی کسب می‌کنند، به عبارت دیگر ارتباط مثبت معنی‌داری بین دو متغیر روان رنجوری و انعطاف‌پذیری با افسردگی به دست آمد، اما در عامل برون‌گرایی این ارتباط منفی بود.

با توجه به مطالب گفته شده هدف پژوهش حاضر تعیین نقش ویژگی‌های شخصیتی بر اساس مدل پنج‌عاملی شخصیت، در پیش‌بینی افسردگی و رضایت از زندگی در نمونه غیر بالینی (دانشجویان) بود.

مواد و روش کار

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

این پژوهش از نوع پژوهش‌های توصیفی (علی - مقایسه‌ای) بود. جامعه آماری پژوهش حاضر دانشجویان دوره لیسانس در حین تحصیل دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷ بودند (حدود ۳ هزار نفر) که از بین آن‌ها بر طبق جدول مورگان ۳۰۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. به این صورت که ابتدا از بین دانشکده‌های دانشگاه، چهار دانشکده به صورت تصادفی ساده انتخاب شد، سپس از بین کلاس‌های هر دانشکده سه کلاس انتخاب شد. اما با توجه به ناقص بودن برخی از پرسش‌نامه‌ها در نهایت ۲۰۰ نفر به عنوان نمونه (۱۲۵ نفر دختر و ۷۵ نفر پسر) انتخاب شدند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از روش‌های آماری میانگین، انحراف معیار، همبستگی و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

۱- آزمون NEO-FFI-R

این پرسش‌نامه برای اولین بار در سال ۱۹۸۵ توسط کوستا و مک کری تهیه شد. مولفین با تغییراتی که بر روی پرسش‌نامه انجام دادند در سال ۱۹۹۲ فرم تجدید نظر شده آن را تهیه کردند. این پرسش‌نامه حاوی ۲۴۰ آیتم است که پنج عامل اصلی

مانند ویژگی‌های شخصیتی، قرار دارد. تاکید این نظریه بر تجربه موضوعات در یک جهت مثبت و یا منفی است (۱). برخی از پژوهش‌گران نشان داده‌اند که تفاوت‌های فردی در زمینه شخصیت و نیز رضایت از زندگی می‌تواند تحت تاثیر مسائل ژنتیکی قرار بگیرد (۵). این پژوهش‌گران پیشنهاد می‌کنند که برخی افراد مستعد شادی و رضایت و برخی دیگر مستعد غمگینی و نارضایتی هستند (۶).

در حمایت از این نظریه پژوهش‌ها نشان داده‌اند که عامل‌های شخصیتی یکی از مولفه‌های اساسی در پیش‌بینی و تبیین رضایت از زندگی است (۵). به‌عنوان مثال در تحقیقی که بر روی ۷۰۰ نوجوان اهل چک انجام گرفت، یافته‌ها نشان دادند که رضایت از زندگی با ثبات هیجانی، برون‌گرایی، باوجدان بودن و نیز دلپذیر بودن رابطه معنی‌داری دارد (۷). در بین مجموعه پژوهش‌هایی که با استفاده از پنج عامل بزرگ صورت گرفته است عامل‌های برون‌گرایی و روان رنجوری بیشترین رابطه را با رضایت از زندگی نشان داده‌اند (۶)، به این ترتیب که برون‌گرایی رابطه مثبت و روان رنجوری رابطه منفی با رضایت از زندگی دارد (۸). از سوی دیگر پژوهشگران علاوه بر شادکامی و رضایت از زندگی به بررسی غمگینی و حالت افراطی آن یعنی افسردگی پرداخته‌اند. افسردگی از جمله شایع‌ترین اختلالات روانی است که شیوع آن ۱۰ تا ۲۵ درصد در زنان و ۵ تا ۱۲ درصد در مردان گزارش شده است (۹). پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که با وجود یک ویژگی شخصیتی بنیادی می‌توان، وجود علایم خاص افسردگی را پیش‌بینی کرد. به عنوان مثال گروکزا^۱، پرزی بک^۲، اسپیتزناگل^۳، کلونینجر^۴ (۱۰) با استفاده از پرسش‌نامه کلونینجر ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و علایم افسردگی را در نمونه‌های غیر بالینی مورد مطالعه قرار دادند، آن‌ها ارتباط معنی‌داری را بین متغیرهای زیر پیدا کردند: ارتباط مثبت بین اجتناب از صدمه با اغلب علایم افسردگی؛ با نمره بالا در وابستگی به پاداش^۵ و سرسختی، با خواب ناآرام و علایم ذهنی افسردگی؛ بین نمره پایین در وابستگی به پاداش و سرسختی با از دست دادن اشتها و انرژی؛ و بین نوجویی^۶ با مشکل در حفظ عاطفه مثبت، مشکل در تمرکز و خطر خودکشی. هارکنس^۷ و همکاران (۱۱) رابطه بین پنج عامل شخصیتی و افسردگی جزئی را بررسی کردند و دریافتند که روان

¹ Gruzca

² Przybeck

³ Spitznagel

⁴ Cloninger

⁵ reward dependence

⁶ Novelty seeking

⁷ Harkness

⁸ Neuroticism

⁹ Agreeableness

¹⁰ Openness

شخصیت و شش خصوصیت در هر عامل را اندازه گیری می‌کند. پنج عامل اصلی این تست عبارتند از: روان نژندگرایی، برونگرایی، انعطاف پذیری، دلپذیر بودن و باوجدان بودن (۱۵). پایایی نسخه فارسی این پرسش‌نامه در ایران قابل قبول و به شرح زیر بوده است، ضرایب آلفا برای عوامل اصلی C, A, O, E, N به ترتیب: ۰/۸۵، ۰/۷۱، ۰/۴۵، ۰/۵۹، ۰/۷۵ (۱۵). در پژوهش حاضر از فرم کوتاه این پرسش‌نامه استفاده شده است. فرم کوتاه شامل ۶۰ آیتم است که بر اساس تحلیل عاملی نمرات فرم بلند که در سال ۱۹۸۶ اجرا شده بود به دست آمده است. در این پرسش‌نامه برای هر عامل ۱۲ آیتم وجود دارد (۱۶). پایایی این پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ برای تمامی عامل‌ها از ۰/۷۲ تا ۰/۸۷ گزارش شده است (۱۷). همچنین اغلب تحقیقات اعتبار این فرم را نیز خوب گزارش کرده‌اند برای مثال در یک گزارش همبستگی بین مقیاس‌های فرم کوتاه با فرم بلند، بالای ۰/۶۸ می‌باشد (۱۸).

۲- آزمون افسردگی بک (ویراست دوم) BDI-II

این پرسش‌نامه برای سنجش شدت افسردگی در سال ۱۹۶۳ توسط بک تدوین شد و در سال ۱۹۹۶ توسط بک، استیر و براون مورد تجدید نظر قرار گرفت (۱۹). این مقیاس شامل ۲۱ آیتم می‌باشد هر یک از آیتم‌ها دارای چهار جمله است که شدت افسردگی را می‌سنجد، هر جمله از نظر شدت بین صفر تا ۳ نمره می‌گیرد. هر یک از مواد این پرسش‌نامه یکی از علایم افسردگی را می‌سنجد. اغلب پژوهش‌ها نشان داده‌اند که این تست از ثبات درونی بالایی برخوردار است و ضریب آلفای این تست بین ۰/۷۳ تا ۰/۹۵ گزارش شده است، همچنین همبستگی این تست با دیگر ابزارهای سنجش افسردگی بین ۰/۵۵ تا ۰/۹۶ می‌باشد که نشان دهنده اعتبار سازه بالای این تست می‌باشد (۲۰). مشخصات روان

یافته‌ها

جدول ۱ میانگین، انحراف معیار و همبستگی بین عامل‌های NEO-FFI-R، افسردگی و رضایت از زندگی را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، نشانه‌های افسردگی با روان رنجوری رابطه مثبت و معنی‌دار (۰/۸۵) و با برون گرایی، دلپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه منفی معنی‌داری (به ترتیب: ۰/۵۸، ۰/۴۴، -۰/۲۹) دارد. از سوی دیگر رضایت از زندگی با روان رنجوری رابطه معنی‌دار منفی (۰/۴۱) و با عامل‌های برون گرایی، دلپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه مثبت معنی‌داری (۰/۳۳، ۰/۲۵، ۰/۱۷) دارد. رضایت از زندگی نیز با افسردگی رابطه منفی معنی‌داری (۰/۳۶) دارد.

جدول شماره (۱): میانگین، انحراف معیار و همبستگی بین عامل‌های NEO-FFI-R، افسردگی و رضایت از زندگی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. روان رنجوری	۲۰/۰۴	۱۲/۱۶						
۲. برون گرایی	۲۵/۲۲	۹/۴۳	-۰/۴۵**					
۳. انعطاف پذیری	۳۰/۴۹	۷/۵۴	-۰/۰۸۹	۰/۱۶۷*				
۴. دلپذیر بودن	۳۱/۶۶	۶/۷۴	-۰/۳۸**	۰/۴۲۹**	۰/۳۰۵**			
۵. باوجدان بودن	۲۹/۷۳	۷/۵۰	-۰/۱۹**	۰/۴۲۳**	۰/۳۶۳**	۰/۵۱۱**		
۶. افسردگی	۱۷/۸۵	۱۳/۲۸	۰/۸۵۷**	-۰/۵۸۵**	-۰/۱۲۶	-۰/۴۴**	-۰/۲۹**	
۷. رضایت از زندگی	۱۶/۸۹	۷/۱۸	-۰/۴۱**	۰/۳۳۸**	۰/۱۲۵	۰/۲۵**	۰/۱۷**	-۰/۳۶۴**

$p < 0/05$ * $p < 0/01$ **

¹ Satisfaction with life Scale

تحلیل شد. نتایج تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون بین عامل‌های شخصیتی و رضایت از زندگی در جدول ۲ ارائه شده است.

برای تحلیل بیشتر از رگرسیون چندمتغیره استفاده شد. پنج عامل شخصیتی به عنوان متغیرهای پیش بین و رضایت از زندگی و علایم افسردگی به عنوان متغیر ملاک در معادله رگرسیون

جدول شماره (۲): خلاصه تحلیل رگرسیون چند متغیری برای عامل‌های شخصیت به عنوان پیش بینی کننده رضایت از زندگی

SE	R ²	R	P	F	Ms	df	SS	
۶/۴۵	۰/۲۰۱	۰/۴۴۸	۰/۰۰۰	۲۴/۷۱۸	۱۰۲۹/۳۸	۲	۲۰۵۸/۷۶	رگرسیون
					۴۱/۶۴	۱۹۷	۸۲۰۴/۰۳۴	باقیمانده
P	t	BETA	SEB	B				
۰/۰۰۰	-۴/۶۱۵	-۰/۳۳۰	۰/۰۴۲	-۰/۱۹۵	روان‌رنجوری			
۰/۰۰۹	۲/۶۲۲	۰/۱۸۸	۰/۰۵۴	۰/۱۴۳	برونگرایی			

روان‌رنجوری ($B = -0.195$) و برونگرایی ($B = 0.143$) با توجه به آماره‌های تی نشان می‌دهد که این دو متغیر با اطمینان ۹۹ درصد می‌توانند تغییرات مربوط به رضایت از زندگی را پیش بینی کنند. نتایج تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون بین عامل‌های شخصیتی و علایم افسردگی در جدول ۳ ارائه شده است.

براساس نتایج جدول شماره ۲ میزان F مشاهده شده معنی‌دار است ($P < 0.001$) و ۲۰ درصد واریانس مربوط به رضایت از زندگی به وسیله عوامل شخصیتی تبیین می‌شود. ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش بین نشان می‌دهند که از میان پنج عامل شخصیت دو عامل روان‌رنجوری و برونگرایی می‌توانند واریانس رضایت از زندگی را به صورت معنی‌دار تبیین کنند. ضرایب تأثیر

جدول شماره (۳): خلاصه تحلیل رگرسیون چند متغیری برای عامل‌های شخصیت به عنوان پیش بینی کننده علایم افسردگی

SE	R ²	R	P	F	Ms	df	SS	
۶/۲۴	۰/۷۸	۰/۸۸	۰/۰۰۰	۳۵۲/۴۰	۱۳۷۲۴/۶۰	۱۹۷	۲۷۴۴۹/۲۱	رگرسیون
					۳۸/۹۴	۱۹۲	۷۶۷۲/۲۸	باقیمانده
P	t	BETA	SEB	B				
۰/۰۰۰	۱۹/۹۱	۰/۷۴۵	۰/۰۴	۰/۸۱۳	روان‌رنجوری			
۰/۰۰۰	-۶/۵۷	-۰/۲۴۶	۰/۰۵	-۰/۳۴۶	برونگرایی			

بحث و نتیجه گیری

هدف از مطالعه حاضر تعیین ارتباط بین ابعاد شخصیتی پنجگانه به عنوان پیش‌بینی کننده تجربه افسردگی و رضایت از زندگی بود.

یافته‌های این مطالعه نشان داد که از بین ابعاد شخصیتی پنج‌گانه، تجربه علایم افسردگی به‌طور معنی‌داری با روان‌رنجوری، ارتباط مثبتی دارد. همچنین یافته‌ها نشان دادند که افسردگی با عامل‌های برون‌گرایی، دلپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه منفی معنی‌داری داشت. از سوی دیگر عامل‌های روان‌رنجوری و برون

همان‌طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، میزان F مشاهده شده معنی‌دار است ($P < 0.001$) و ۷۸ درصد واریانس مربوط به علایم افسردگی به وسیله عوامل شخصیتی تبیین می‌شود. ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش بین نشان می‌دهند که از میان پنج عامل شخصیت دو عامل روان‌رنجوری و برونگرایی می‌توانند واریانس رضایت از زندگی را به صورت معنی‌دار تبیین کنند. ضرایب تأثیر روان‌رنجوری ($B = 0.745$) و برونگرایی ($B = -0.246$) با توجه به آماره‌های تی نشان می‌دهد که این دو متغیر با اطمینان ۹۹ درصد می‌توانند تغییرات مربوط به علایم افسردگی را پیش بینی کنند.

از دو طریق می‌توانند رضایت زندگی را تحت تاثیر قرار دهند: اول به صورت تاثیر مستقیم و دیگر به صورت غیر مستقیم. شخصیت به طور غیر مستقیم از طریق تاثیر گذاری بر انتخاب شغل، روابط بین فردی و حتی تجربه رویدادهای ناخوشایند (۸) می‌تواند بر رضایت از زندگی تاثیر بگذارد. افراد معمولاً به دنبال شرایطی هستند که ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها را منعکس می‌کند و این موقعیت رضایت از زندگی آن‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، برای مثال افرادی که از تعارضات بین فردی اجتناب می‌کنند، ثبات هیجانی دارند (که با نمره پایین در عامل روان رنجوری مشخص می‌شود) و دارای خلق و خوی ملایمی هستند از زندگی خود رضایت بیشتری می‌برند (همان) روان رنجوری که با خلق پایین و عاطفه منفی همراه است از طریق تاثیرگذاری بر میزان روابط بین فردی، تفریحات و فعالیت‌های لذت بخش می‌تواند رضایت از زندگی را تحت تاثیر قرار دهد. از سوی دیگر افرادی که در عامل برون‌گرایی نمره بالایی می‌گیرند دارای توانایی‌های کلامی و ارتباطی گسترده‌ای هستند این مساله باعث تسهیل در روابط با دیگران می‌شود و شبکه اجتماعی وسیع‌تر و حمایت اجتماعی بیشتری برای آن‌ها فراهم می‌آورد که به تبع آن رضایت از زندگی فرد نیز افزایش پیدا می‌کند. به‌طور کلی با توجه به ادبیات پژوهشی و نیز یافته‌های پژوهش حاضر شخصیت را باید یکی از متغیرهای مهم مرتبط با افسردگی و رضایت از زندگی دانست که می‌تواند برخی از تغییرات در این دو مولفه را پیش بینی و تبیین کند.

این مطالعه شامل برخی محدودیت‌ها بود، که باید مورد توجه قرار گیرد. نخست این که این پژوهش بر روی دانشجویان دانشگاه انجام شد، بنابراین در تعمیم نتایج به جمعیت عمومی با محدودیت‌هایی روبروست و تکرار مطالعات دیگری با نمونه‌های متفاوت عادی و بالینی توصیه می‌گردد.

گرایی قادر بودند ۷۸ درصد از واریانس مربوط به افسردگی را تبیین کنند. این ارتباط، مطابق با این فرضیه است که بی‌ثباتی هیجانی و ناسازگاری نقش بسیار مهمی در رشد و ثبات خلق منفی ایفا می‌کند (۲۴). مطالعات مختلفی نشان داده‌اند که افراد با روان رنجوری بالا محرک‌های منفی ناچیز را درست همانند فشارهای منفی شدید مورد ارزیابی قرار می‌دهند (۲۵،۲۶). بر اساس این نتایج، مطالعه حاضر بر رابطه بین روان رنجوری و خلق منفی تاکید بیشتری می‌کند که همسو با یافته‌های مطالعات قبلی (۲۷،۱۱،۱۴) است. همچنین در پژوهش حاضر علایم افسردگی با برون‌گرایی، دلپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه منفی معنی‌دای داشت. برون‌گرایی در طرف دیگر یک عامل شخصیتی است که با مردم آمیزی، معاشرت پذیری، سرزندگی و بشاشیت مشخص می‌شود، و این مطلب به این معنی است که برون‌گرایی یک صفت شخصیتی وابسته به خلق مثبت است (واتسون و همکاران، ۱۹۸۸؛ واتسون و تلقان، ۱۹۸۵؛ به نقل از ۱۳). این یافته با نتایج مطالعات (۲۸،۱۲) همسو است. یافته‌های این پژوهش همسو با یافته‌های پیشین در این زمینه، تاکید بیشتری بر ارتباط قوی بین روان رنجوری و خلق منفی و نیز مفهوم سازی برون‌گرایی به عنوان تمایل به تجربه خلق مثبت، می‌کند (۲۹،۲۴).

از سوی دیگر یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن بود که رضایت زندگی با روان رنجوری رابطه معنی‌دار منفی و با عامل‌های برون‌گرایی، دلپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه مثبت معنی‌داری دارد. از سوی دیگر انعطاف پذیری رابطه معنی‌داری با رضایت از زندگی نداشت که این یافته همسو با مشاهدات Cooper و DeNeve (۳۰) است. با وجود رابطه چهار عامل شخصیتی با رضایت از زندگی، تنها دو عامل روان رنجوری و برون‌گرایی توانستند ۲۰ درصد از واریانس مربوط به رضایت زندگی را تبیین کنند که این یافته همسو با مطالعات (۸،۶) می‌باشد. مولفه‌های شخصیتی به طور کلی

References:

1. Diener E. Subjective well-being. Psychol Bull 1984; 95(3): 542-75.
2. Diener E, Emmons RA, Larsen RJ, Griffin S. The satisfaction with life scale. J Pers Soc Psychol 1985; 49(1): 71-75.
3. Pavot W, Diener E. Review of Satisfaction with Life Scale. Psychol Assess 1993(2): 164-72.
4. McCullough G, Huebner ES & Laughlin JE. Life events, self-concept, and adolescents' positive subjective well-being. Psychol Schools 2000; 37: 290-305.
5. Diener E, Oishi S, Lucas RE. Personality, culture and Subjective well-being: Emotional and cognitive evaluation of life. Annu Rev psychol 2003; 54: 403-25.
6. Joshani M, Afshari S. Big five personality traits and self esteem as predictors of life satisfaction in Iranian Muslim university students. J Happiness Study 2009; 45: 20-29.

7. Blatný M, Jelínek M, Bližková J, Klimusová H. Personality correlates of self-esteem and life satisfaction. *Stud Psychol* 2004; 46: 97-104.
8. Ho MY, Cheung FM, Cheung SF. Personality and life events as predictors of adolescents' life satisfaction: do life events mediate the link between Personality and life satisfaction. *Soc Indic res* 2008; 89: 457-71.
9. Sadock B, Sadock V. *Synopsis of Psychiatry: behavioral Sciences /clinical psychiatry*. (Translated by Pourafkari Nosratollah). Tehran, Shahrab Pub.2004; PP: 28-30. (Persian).
10. Gruzca RA, Przybeck TR, Spitznagel EL, Cloninger CR. Personality and depressive symptoms: a multidimensional analysis. *J Affect Disorders* 2003; 74: 123-30.
11. Harkness KL, Bagby RM, Joffe RT, Levitt A. Major Depression, Chronic Minor depression, and the five factor model of personality. *Euro J Person* 2002; 16: 271-81.
12. Enns MW, Cox BJ. Personality dimensions and depression: review and commentary. *Can J Psychiat* 1997; 42: 274-84.
13. Saklofske DH, Kelly IW, Janzen BL. Neuroticism, depression, and depression proneness. *Pers Individ Differ* 1995; 18: 27-31.
14. Chioqueta AP, Stiles TC. Personality traits and the development of depression, hopelessness, and suicide ideation. *Pers Individ Differ* 2005; 38: 1283-91.
15. Gharrosi MT. *New approaches in personality assessment*. Tabriz: Jame Pazhuh & Danyal publishers: 2002. (persian).
16. Roshan Chesli R, Shairy M, Atrifard M, Nikkxah A, Ghaemmaghami B, Rahimi Rad A. The study of psychometric characteristic of NEO-FFI. *Daneshvare Raftar* 2007: 27-37. (persian).
17. Egan V, Deary I, Austin E. The NEO-FFI: Emerging British norms and an item- level analysis suggests N, A, and C are more reliable than O and E. *Pers Individ Differ* 2000; 29: 907-20.
18. Mc Crae RR, Costa PT. Rotation to maximize the construct validity of factors in the NEO Personality Inventory. *Multivar Behav Res* 1989; 24: 107-24.
19. Desmet M, Vanheule S, Verhaeghe, P. Dependency self criticism and the symptom specificity hypothesis in a depressed clinical sample. *J Soc Behav Pers* 2006; 34(8): 1017-28.
20. Fairbrother N, Moretti M. Sociotropy, autonomy and self-discrepancy status in depressed, remitted depressed and control participants. *Cognitive Ther Res* 1998, 22, 279-96.
21. Ghassemzadeh H, Mojtabai R, Karamghadiri N, Ebrahimkhani N. Psychometric properties of a Persian language version of the beck depression inventory-second edition: BDI-II – Persian. *J Dep anxiety* 2005; 2: 185-92.
22. Schimmack U, Radhakrishnan P, Oishi SH, Dzokoto V, Ahadi S. Culture, personality, and subjective well-being: Integrating process models of life satisfaction. *J Pers Soc psychol* 2002; 82: 582-93.
23. Bayani A, Mohammad Kucheki A, Ghudarzi H. The validity and reliability of Satisfaction With Life Scale (SWLS). *J Iran Psychol* 2008; 11: 259-65.
24. Costa PT, McCrae RR. Influence of extraversion and neuroticism on subjective well-being: happy and unhappy people. *J Pers Soc Psychol* 1980; 38: 668-78.
25. Penley JA, Tomaka J. Associations among the Big Five emotional responses, and coping with acute stress. *Pers Individ Differ* 2002; 32: 1215-28.
26. Mak AS, Blewitt K, Heaven PC. Gender and personality influences in adolescent threat and challenge appraisals depressive symptoms. *Pers Individ Differ* 2004; 32: 1215-28.

27. Cox BJ, MCWilliams LA, Enns MW, Clara IP. Broad and specific Personality dimensions associated with major depression in a nationally representative sample. *Compr Psychiat* 2004; 45: 240-53.
28. Chien LL, Ko HC, Wu JYW. The five factor model of Personality and depressive symptoms: one year follow up. *Pers Indiv Differ* 2007; 43: 1013-23.
29. Velting DW. Suicidal Ideation and the five factor model of personality. *Pers Indiv Differ* 1999; 27: 943-52.
30. DeNeve KM, Cooper H. The happy personality: a Meta analysis of 137 personality traits and subjective well-being. *Psychol bull* 1998; 124: 542-75.

Archive of SID